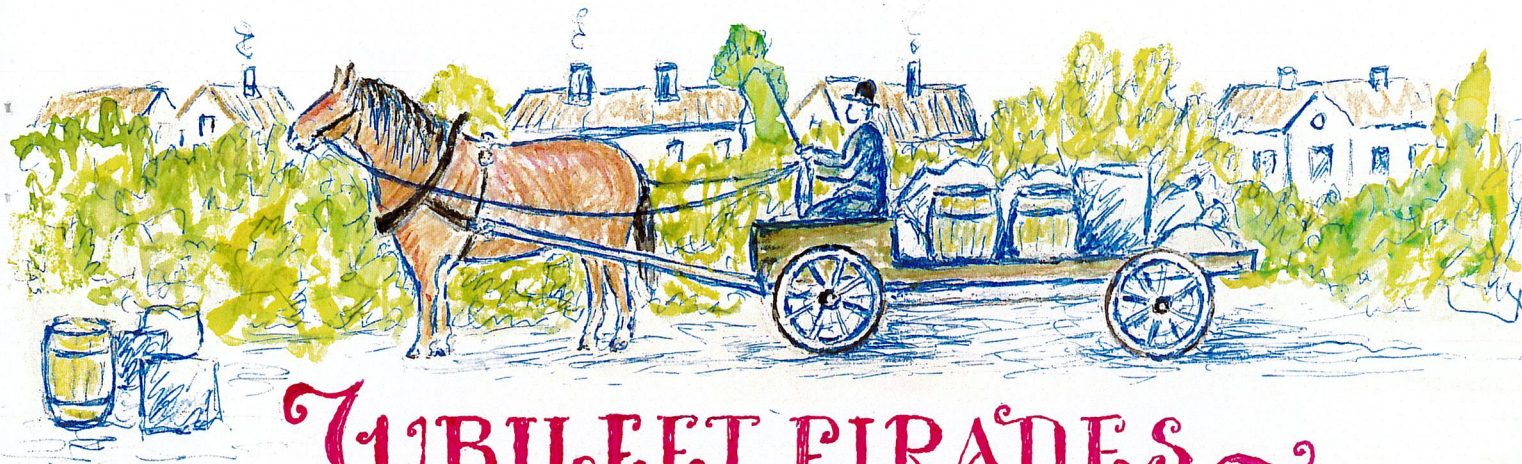

ÅKAREN 40 ÅR

JUBILEET FIRADES
DEN 4 DEC. 1998.

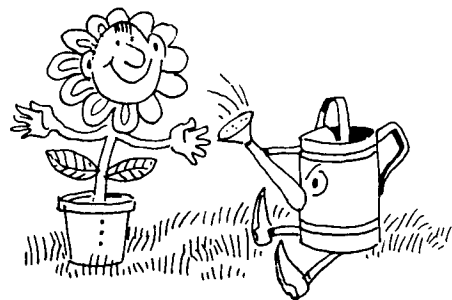
KVARTERET
HAR FÅTT SITT
NAMN EFTER EN
PERSON SOM EN
GÅNG BODDE INOM
OMRÅDET
UTDRAG UR ELIN
KÖNIKSDOTTERS
KASSABOK FRÅN
1590: "GULLE PER-
SON WESTER I BYN
1590 KÖPT 6 TUN-
NOR FISKERIE
SALT PÅ FISK."

NAMNET ÅKAREN
HAR BRF. FÅTT PÅ
GRUND AV ATT ETT
ÅKERI TIDIGARE
FANNS PÅ PLATSEN

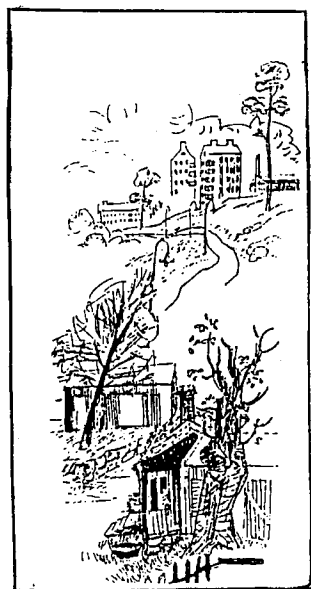
ÅKAREN JUBILERAR

I MOGEN MEDELÅLDER

De första medlemmarna
i Brf Åkaren kom under sen-
sommaren och hösten 1958 med sina flytt-
lass till kvarteret Gulle Persson och
föreningens hus vid Kålhagsgatan.

Föreningens tillkomst och byggande var ett av många bidrag till den genomgripande förnyelsen av stadsdelen Söder i Gävle. Gamla träkåkar jämnades med marken och nya hus växte upp i snabb takt. Förnyelsen gick från kvarter till kvarter som en stormvind över stadsdelen.

Åkarens första bosättare hälsades välkomna vid ett informationsmöte i november 1958. I februari 1962 hölls överlämningssammanträde, och då valdes också den första ordinarie styrelsen.

Inflyttningen för 40 år sedan har
valts som utgångspunkt och anledning
till årets jubileumsfirande.

Jag har på uppdrag av styrelsen och i samarbete med Karl Olofsson, styrelseledamot, vicevärd och föreningens allt i allo under många år, knåpat ihop den här lilla historiken om Söderförnyelsen och Brf Åkarens verksamhet.

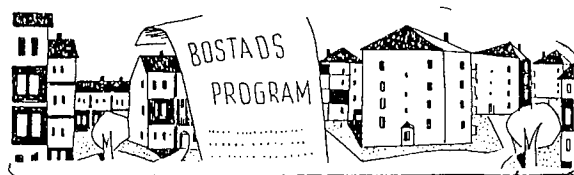
Personal på Gävle kommuns arkiv har välvilligt kopierat fotografier till skriften och lånat ut diabilder om gamla Söder.

Omslaget har gjorts av Anna-Lisa Björnstedt, mångårig medlem i föreningen. Hon har också utformat diplom som delas ut till ett antal "trotjänare".

Gustaf Haglund

FRÅN KÅKSTAD TILL NYA SÖDER

Förnyelsen av stadsdelen Söder var efterkrigstidens största projekt i Gävle. Det tilldrog sig stort intresse bland stads-

byggare runt om i landet och ute på kontinenten. Många kom hit på studiebesök.

Målsättningen var att riva all gammal bebyggelse, även området som senare undantogs och blev Gamla Gefle, tack och lov bevarat åt eftervärlden. Stadsdelen planerades för hög exploatering med nya hus och moderna bostäder.

Gävleborna var trångbodda på den tiden och hade låg standard i sitt boende. Mer än sex av tio hushåll bodde i lägenheter med bara ett rum och kök. Badrum saknades och utedass var vanligt i de gamla grändernas idyll.

Bostadsbyggandet var alltså en angelägen fråga för dåtida kommunpolitiker, däribland Erik Severin, sedermera chef för Riksbyggen. Förnyelsen planerades och genomfördes under ledning av dåvarande fastighetschefen Louis Campanello. Stadsarkitekt Sven Wranér och stadsplanearkitekt Per Olof Lefvert var också vägledande aktörer.

SÖDRA STADSDELEN

hade i mitten av 40-talet omkring 7 000 invånare. Förnyad och fullt utbyggd skulle stadsdelen kunna rymma uppåt 15 000 personer, trodde man. Men ökningen blev inte så stor som beräknat, bara drygt ett par tusen personer, upp till 9 200 som mest 1965.

I mitten av 80-talet hade befolkningen i området minskat till 5 500 men har därefter ökat till 6 500 innevarande år, 1998.

På sikt kan det måhända bli ytterligare tillskott av barnfamiljer.

Södra Kungsgatan mot norr, kvarteret Finland med det så kallade Arbetshuset med anor från 1700-talet. Bilden togs 1957.

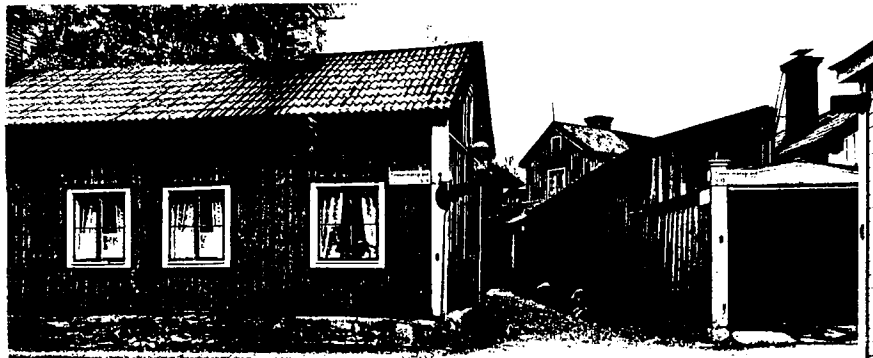
VÅR STADSDEL HAR FLEST PENSIONÄRER

Familjerna i de gamla Söderkåkarna var i allmänhet stora och man bodde tätt och trångt.

Hushållen har därefter blivit allt mindre. Ett fåtal är i dag större än tre personer. Så är det också i vår egen förening.

Vi blir allt äldre med åren - hela området.

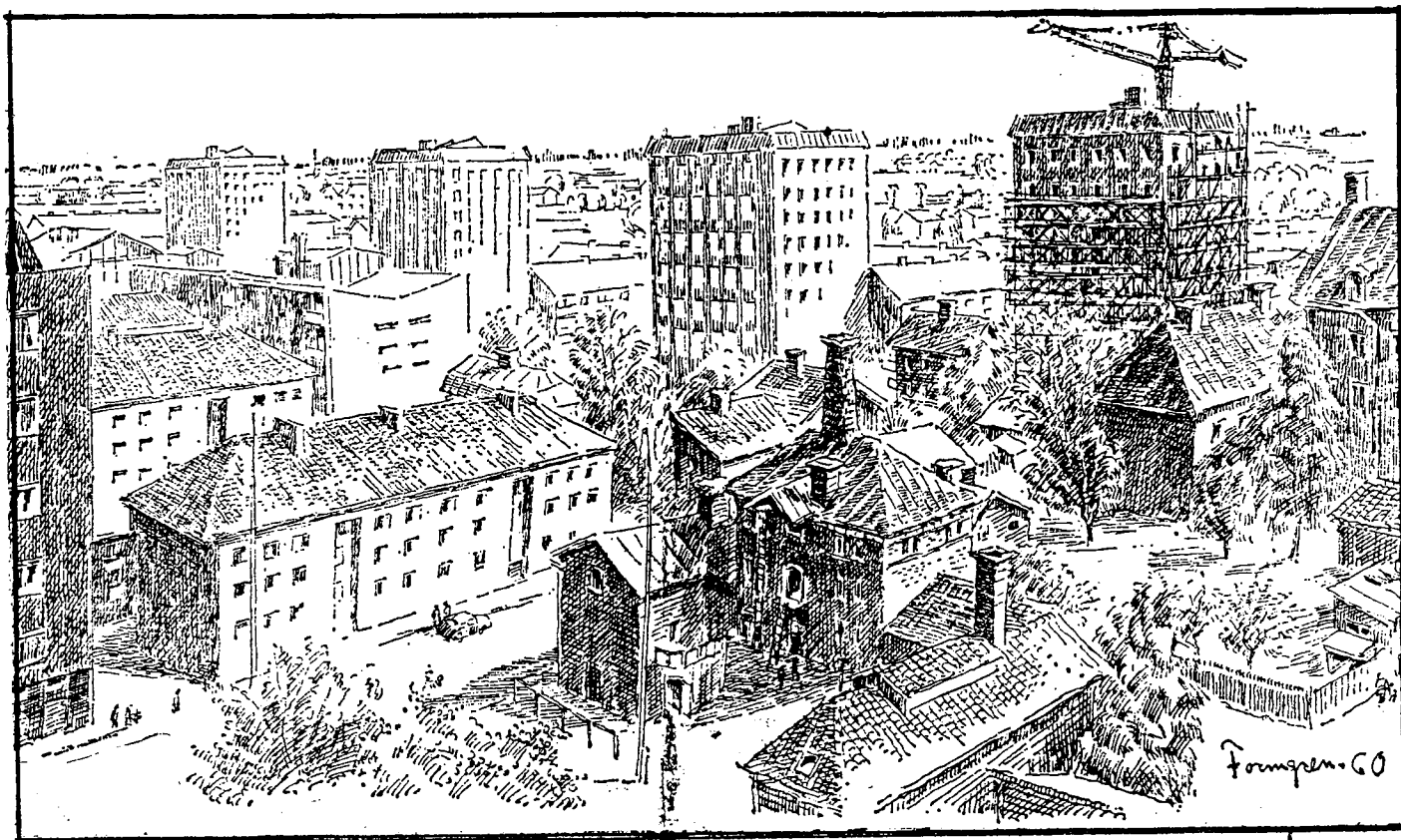
Söder har flest pensionärer i Gävle kommun; omkring 30 procent eller var tredje invånare i området är 65 år och äldre.

Vid Timmermansgränd revs bl a detta hus för att ge plats åt Gavlegårdarnas höghus.

NÄR BYGGANDET

på Söder avslutades hade 118 äldre bostadshus med 540 lägenheter rivits och ersatts av 1 100 nya bostäder.

Här en av Leif Formgren tecknad översikt av centrala Söder som det såg ut sommaren 1960. De Diösbyggda höghusen längs Nobelparken stod prydligt på kolonn, det tredje från höger Brf Åkarens hus. Arbetet med parkstråket pågick och fjärde höghuset mot Arbetshusgatan höll på att bli färdigt. Fabrikskomplexet där det på sin tid bryggdes öl i stora fat stod ännu kvar, liksom ett stort och på sin tid ståndsmässigt hus vid Södra Skeppsgatan.

NYA SÖDER OCH GAMLA GEFLE

Flygbild från norr över Söder under förnyelsens tid på 1950-talet. Nedtill området Gamla Gefle, som efter diskussioner om olika idéer ansågs värt att bevara åt eftervärlden. Vilket också till fullo bekräftats efteråt. Södra Kungsgatan skymtar en aning i mitten av bilden och söder därom poserar Gavlegårdarnas imposanta höghus. Äldre trähus stod då ännu kvar i skuggan av den nya bebyggelsen. Resultatet av förnyelsen blev enligt Louis Campanello ganska gott men han var ändå inte riktigt nöjd. Bristen på balans mellan olika intressen och för stark betoning på teknisk perfektion och ekonomiskt tänkande nämns som problem i sammanhanget.

KULLERSTEN, SPÅRVAGNAR OCH SMÅSTADSIDYLL

Minnesvärt från 1940-talets Gävle är bland annat de röda spårvagnarna och Södra Kungsgatans idylliska charm. Hit hör också Godtemplarföreningens utomhusteater i lummig grönska.

I de nya vindarnas svep gjordes Kungsgatan om efter moderna mallar och mönster. De små butikerna med artighet och personlig service ersattes med den nya tidens affärskomplex. Unga Gävlebor som flyttade från stan och återvände 10-15 år senare kände knappt igen sig och spanade förgäves efter gamla smultronställen.

Södra Kungsgatan mot söder på 1950-talet, mitt emot Slottstorget till höger och Västra Islandsgatan till vänster. I huset t v fanns då Möbel-Produktion och mitt emot Haglindhs Mode. I stråket mot söder fanns en tobakskiosk och en brödbutik. Trottoarer och gata med två körfält. Spårvagnsspåren ännu kvar i gatan.

GAMLA KVARTERSNAMN KOM BORT

Många av de gamla kvartersnamnen i Gävle som tyvärr togs bort i samband med datoriserade fastighetsregister och ersattes av områdesnamn och siffror (för Brf Åkaren, Söder 52:5), har historisk anknytning långt bort i tiden, i vissa fall flera hundra år. Exempelvis Åkarens kvarter Gulle Persson, har som Anna-Lisa Björnstedt påminner om på omslaget till denna krönika, fått namn efter Gulle Persson som var kund hos affärskvinnan Elin Köniksdotter. Namnet Gulle Persson finns med i en kassabok från 1590.

Elin Köniksdotter hade en omfattande verksamhet i Gävle och sålde bland annat stora mängder salt och spannmål till fiskare, som köpte på kredit och betalade efteråt med fisk.

FÖR 40 ÅR SEDAN --- SISTA ETAPPEN FÖR NYA SÖDER

Flygfoto 1959. Gavleån och stadsdelen Söder norrifrån. Förnyelsen i området är till största delen genomförd. Endast små rester av träbebyggelsen står kvar tills vidare. Längst ner i mitten av bilden syns rådhuset. På andra sidan ån ligger Rettigska huset i väntan på rivning. Ovanför Rettigska huset - på andra sidan av Kungsgatan - ligger ännu kv. Taburettan och söder därom den nya bebyggelsen i kv. Vårdshuset. Söder om slottet syns Gavlegårdarnas nya hus längs Hamiltongatan, även bakomliggande höghus.

ÅKAREN - EN VÄLVÅRDAD 40-ÅRING

Efter bostadsrättsföreningens bildande, en intensiv byggperiod och inflyttning hölls informationsmöte den 10 november 1958 för de som tecknat sig för bostadsrätt i Brf Åkaren.

På förteckningen vid detta möte fanns då följande namn på lägenhetsinnehavare.

Höghuset: Ture Nyberg (vaktm), Olov Hagnelius, Lennart Ståhlberg, Nils E Tröjbom, Ingemar Karlsson, Ulf Åberg, Sven Fasth, Sven G M Månsson, Anna-Lisa Björnstedt, Åke Enström, Kurt Bergström, Lisa Nord, Karl Erik Myhrberg, K A Widigson, Lennart Hedlund, A Ålmgren, Valdemar Lindholm, Musika-Rikkinen, Erik Dettlof, Nils Arvid Ullström, Margareta Nilsson, Bertil Dahlén, Endré O Lindberg, Ingvar Englund, Sven Berg, I Hansson, Lennart Svedin, Axel Sandblom, Lisen Axlund-Johansson, Ingvar Hellström, Lars Larsson, Lennart H Åström, Karl Axel Larsson, Gunnar Gustafsson, Juul Sögaard, L E Blomqvist.

Låghuset: Anna Lundgren, Karl R Söderman, Wilhelm Haglund, Ivar Berglin, Berne Marklund, Märta Andersson, And G Andersson, C H Vestlund och Ingvar Mattsson.

Av denna första uppsättning finns fortfarande, efter 40 år, ett tiotal kvar som trofasta bostadsrättshavare och medlemmar i Åkaren. Vid jubileumsfirandet tilldelas dessa ett hedersdiplom.

Första ordinarie föreningsstämman hölls 15 februari 1962, och då överlämnades förvaltningsansvaret till medlemmarna.

Till ledamöter i den första styrelsen

valdes Sven Fasth, Sven Berg, Lennart Åström och

Gunnar Andersson. Styrelsesuppleant blev I Hansson. I styrelsen ingick dessutom Bertil Mjörnerud, utsedd av staden.

På stämman beslöts att 20 procent av förskotterad grundavgift skulle återbetalas till medlemmarna.

Förslag till driftbudget för 1961/62 godkändes. Omslutningen var då 168.160 kronor, att jämföras med senaste årets (1997/98) resultaträkning, som slutar på 1.526.000 kronor. Intäkter och utgifter har således i det närmaste tiodubblats på 40 år.

1962 års stämma uppdrog åt styrelsen att undersöka vilka lägenhetsägare som eventuellt ville ha förstärkning av balkongräcken.

Här i kv. Gulle Persson mot Kålhagsgatan-Stapel-torgsgatan revs bl a detta hus för att lämna plats åt Brf Åkaren.

BRF ÅKAREN ÄR UTAN TVEKAN en välskött förening med stabil ekonomi, en av de bästa i den allmänna gemenskapen på Söder. Detta tack vare aktiva och kunniga personer i styrelsen, goda förvaltare med ambitioner att fortlöpande underhålla, förnya och modernisera hus och hem. Till stabiliteten har också ett stort antal medlemmar bidragit under de 40 åren, genom ideellt uthålliga arbetsinsatser.

UTHÅLLIGHETEN i föreningen avspeglas också så till vida att Åkaren sedan starten bara haft två vicevärdar och två ordföranden och hittills tre sekreterare.

Den förste vicevärden, Lennart Åström gjorde sin plikt under tre år (1962-64) och den andre, Karl Olofsson, som kom till Åkaren 1965 och tog över uppdraget, är efter 33 år fortfarande i tjänst. Och än så länge har han inga funderingar på att lägga av.

I DEN FÖRSTA ORDINARIE STYRELSEN tog Sven Fasth hand om ordförandeklubban

och höll i den i 23 år, till 1985. Varefter Åke Daleskog trädde till och nu är inne på sitt 13:e år som ordförande.

Förste sekreterare var Sven Berg, även han uthållig (1962-79). Karl Göran Carlsson, mångårig och aktiv ledamot, var därefter sekreterare fram till sin bortgång 1997. De två senaste åren har Harriet Olsson hållit i pennan, och snabbt och korrekt levererat protokoll.

Under rubriken: ÅTGÄRDSPAKET I VÅRDEN AV BRF ÅKARENS FASTIGHET GENOM DE 40 ÅREN redovisar här Karl Olofsson och Åke Daleskog olika åtgärder och större projekt.

De första tio åren 1958-68 var underhållet naturligt nog av liten omfattning. Tvättavdelningen fick en översyn som kostade 7.442:-

Radarparet Karl Olofsson och Åke Daleskog träffas ofta för genomgång och planering.

Sven Fasth
ordförande
1962-1985

1968 - 1978

Nu uppstår vattenskadorna av olika slag. Höghusets yttertak målas och TV-nätet i fastigheten rustas upp så att TV 2 också blir möjligt. Parkeringsytorna får bättre bärighet sedan en del underliggande bråte rensats bort.

Radiatorerna i värmenätet ses över och byts delvis ut. Vi övergår till fjärrvärme. En ny tvättmaskin sätts in. Fönster målas och låghuset tilläggsisolerar på södra och norra väggarna. Radiatorerna i samtliga lägenheter får termostatventiler. Bilparkeringen utökas med en tredjedel.

Kostnaderna för åtgärder under denna period

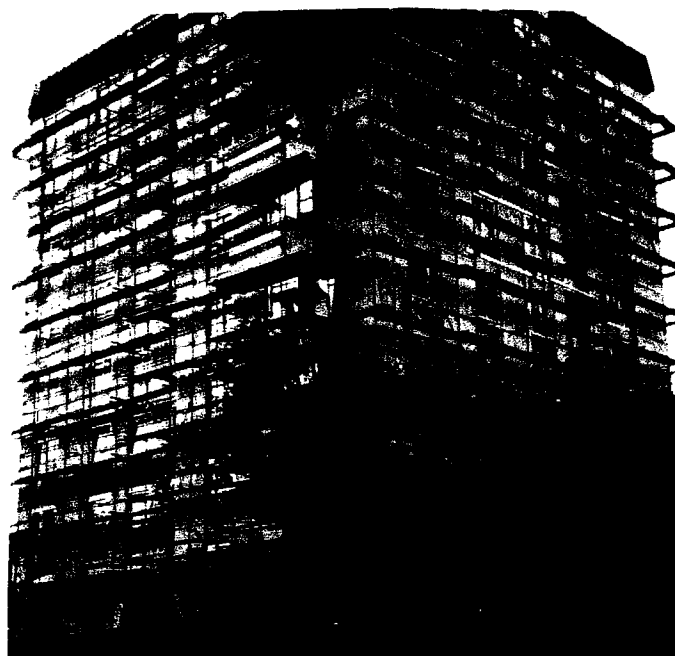
uppgick till 197.600:-

1978 - 1988

Övre källarplanet rustas likaså tvättstuga, torkrum och mangelrum. De gamla motorvärmarruttagen byts ut mot nya. Låghusets östra gavel tilläggsisolerar. Höghusets tak målas. Fritidsskolans lokaler målas, likaså alla fönster i fastigheten samt låghusets trapphus.

På gården byggs ett containerhus. Trappa ned till källarplan ersätts med en bekväm eluppvärmd ramp, som också ersatte Fritidsskolans utetrappa. Nuvarande hyresgäst är NBV Gävleborg.

Sedan samtliga entrédörrar bytts ut och branddörr satts in mellan låghus och höghus samt att värmen i fastigheten inreglerats uppgick kostnaderna under perioden så här långt till 380.258:-

Höghuset omslutet av byggställningar vid den stora upprustningen med bl a byte av fönster, lagning av balkonger, ommålning av väggar och tak.

Till åtgärderna under denna period hör dessutom byte av fönster, balkongdörrar, franska dörrar, omläggning av låghusets tak, genomgång av samtliga balkonger, lagning av skador på husets fasad och sockel, ommålning av höghusets tak och väggar samt tilläggsisolering under fönsterbröstningar.

Allt till en kostnad av ... 2.053.262:-

1988 - 1998

Då är vi framme vid den fjärde tioårsperioden. Tiden nöter. Vår fastighet kräver både inre och yttre vård. Utsliten låsserie byts mot ny i högre säkerhetsklass. Ny och helt ombyggd värmecentral ger stabil värme i fastigheten. Varmvattenförsörjningen får genom tekniskt enkel förändring en fullgod lösning. Anslutning till kabel-TV-nätet öppnade dörrarna för denna typ av TV i fastigheten.

VATTENSKADORNA, inte minst från golvbrunnarna i badrummen, kommer allt oftare. Samtliga badrum i fastigheten får därför en fullständig genomgång under decenniet. Bra samarbete med mellan bostadsrättshavarna, Åkarens styrelse, anlitad byggfirma och berörda försäkringsbolag bidrog till god stämning och gott resultat, trots stora besvär under saneringsperioden.

TVÄTTSTUGAN får ny inredning med tre nya maskiner och torktumlare, nytt golv och målning av fönster, väggar och tak. De två torkrummen görs med frivilliga krafter om till ett rum med avfuktare och två fläktar. Golv, väggar, fönster och tak förnyas här liksom i mangelrummet. Så kommer turen till låghuslokalen som med insats av medlemmar får ett helt nytt utseende mot enbart materialkostnad för Brf Åkaren.

Karl Olofsson i aktion vid förnyelsen av tvättstugan.

Egna arbetsinsatser håller kostnaderna nere.

NÅGOT YTTERLIGARE under denna intensiva period.

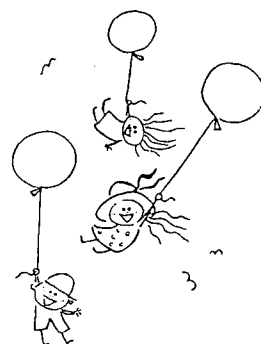
Det stora vattenflödet i nedre källarplanet som började 20 februari 1995, höll på att ställa allt tekniskt kunnande på huvudet.

Nedläggning av nya täta avloppsrör avloppsrör i gatorna i området resulterade tydligen i att en gammal och känd vattenåder sökte sig tillbaka till gamla vägar.

Att vårt lägre källarplan då låg i vägen fick vi nogtamt känna av.

Med två extra brunnar och två extra pumpar kunde till sist berörda lokaler torrläggas igen, och de hålls kontinuerligt torra med hjälp av samma brunnar och samma pumpar.

Vad kan inte en kommuns gatu- och dräneringsarbeten ställa till med !

DEN DYRA DRÄNERINGEN borde rimligen ha resulterat i lägre fastighetsskatt. Men icke så, ingen kompensation. Hela projektet kostade föreningen inte mindre än 400.353:- plus ökade driftkostnader. Men vi skyndar vidare.

Låghuset har fått ny takfot som stämmer med de ursprungliga ritningarna, dessutom omläggning av taket mednockbrygga, rassydd, rännor och stuprör. Husets träpartier, socklar och garagedörrar målades.

Detsamma gäller höghusets sockel mot norr samt räcke mot ramp. Höghuset fick ny plåtbeklädnad och översta balkongtaken snörasskydd.

Skyddsrummet åtgärdades enligt allmänna föreskrifter.

Containerhuset i utbyggt skick gör föreningens beslut att källsortera möjligt.

Södra sidan av fastigheten har fått upprustning av bl a gräsytor och planteringar. Nya skåp för motorvärmarruttag med jordfelsbrytare och tidur installerades.

Nu ljuder i huset
- en vinterdag,
en snickares kloka
hammarslag.

Jag sitter och lyssnar
och tänker så:
Det är buller men inte
buller ändå.

Det är någonting verkligt,
någonting tryggt
i allt som är obestämt
och förryckt.

Lugnt ljuder i huset
en vinterdag,
en snickares kloka
hammarslag.

(Nils Ferlin)

Teckning med kommentar av Anna-Lisa Björnstedt, bofast på 9:e våningen.

Full fart i snösvängen

TILL SLUT DET SENASTE ÅRETS ÅTGÄRDER

- * Förstärkning av branddörrar, montering av dörrtillslutare.
- * Målning av B-uppgångens trapphus.
- * Installation av ny hiss för ökad trivsel och komfort.
- * Observeras bör att hisskorgen har telefonförbindelse med KONEs larm- och servicecentral.

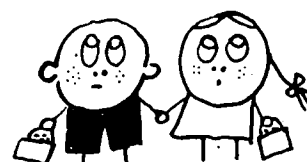
ÅTERSTÅR ATT SUMMERA DE SAMLADE KOSTNADERNA FÖR DECENNIET. Dessa uppgår till 3.891.328:-

DE 40 ÅRENS här upptagna åtgärder på fastigheten uppgår till 6.529.895:-

PÅ VÄG TILL SOPHUSET

Tecknat av Anna-Lisa Björnstedt,
anropå sopsorteringen.

HISTORISKT

Kålhagsgatan fick sitt namn under 1800-talet då det fanns en kålhage i området. Kål var på den tiden ett viktigt livsmedel.

*

Åkargatan har fått namn efter en åkare, Jan Wahlgren, som bodde i kvarteret och hade åkeri här.

*

Nobelparken har fått namn efter uppfinnaren Immanuel Nobel <1801-1872>, far till Alfred Nobel. Släkten med ursprungsnamnet Nobelius kom från Nöbbelöv på Österlen i Skåne.

BRF ÅKARENS STYRELSE 1998

Främre raden fr.v: Kristina Jedevall, Harriet Olsson, sekreterare, Göte Claesson och Birgitta Sundkvist. Bakre raden: Karl Olofsson, vicevärd, Åke Daleskog, ordförande, och Andreas Owetz.

Bostadsrättsföreningen Åkaren erbjuder ett fint boende. Här finns vänskap, trofast omsorg och fin gemenskap. I styrelsen skattar vi oss lyckliga över att få vara med och tjäna. Vi tackar för förtroende och önskar bostadsrätts-havare och hyresgäster fortsatt trivsel, och föreningen framgång i uppgiften att vårda, förvalta och ge trivsel.

Nuvarande styrelsen